

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ ด้านธุรกิจจำหน่ายน้ำมันในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ด้านธุรกิจจำหน่ายน้ำมันในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 และเพื่อศึกษาข้อมูลไว้เป็นแนวทางในการแก้ไขและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานสอบบัญชีต่อไป

การศึกษานี้ทำโดยใช้แบบสอบถาม ทำการสอบถามผู้สอบบัญชีสหกรณ์ของ สหกรณ์ที่ประกอบธุรกิจจำหน่ายน้ำมันในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 จำนวน 36 ราย และนำข้อมูลที่ได้มาทำการประมวลผล วิเคราะห์ และ อธิบายค่าข้อมูลที่ได้ โดยใช้วิธีสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Research) คือ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยเลขคณิต

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาถึงปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ ด้านธุรกิจจำหน่ายน้ำมันในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 สามารถสรุปผลการศึกษาได้เป็น 4 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์
- ส่วนที่ 3 ระดับปัญหาในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมัน
- ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 36 ราย พบว่าเป็นเพศหญิง ร้อยละ 80.56 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 19.44 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 41.67 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 36.11 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 72.22 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท ร้อยละ 22.22 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการบัญชี ร้อยละ 50.00 รองลงมาคือจบสาขาวิชาการจัดการทั่วไป ร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์อยู่ในช่วง 11-15 ปี ร้อยละ 25.00 รองลงมาคือมีประสบการณ์ในการทำงานเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์อยู่ในช่วง 21-25 ปี ร้อยละ 22.22

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์

ตารางที่ 44 แสดงร้อยละผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์

ด้าน	ร้อยละ	ลำดับที่
1.กระบวนการการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์		
การเตรียมการและการวางแผนการสอบบัญชี	90.28	2
การปฏิบัติงานสอบบัญชี	88.19	3
การสรุปผลงานสอบบัญชีและการเสนอรายงาน	99.07	1
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์		
ด้านการจัดทำบัญชี	99.07	1
ด้านลูกหนี้เงินกู้	91.67	2
ด้านเงินสดขาด/เกินบัญชี	79.44	4
ด้านที่ดิน อาคาร อุปกรณ์	77.78	5
ด้านสินทรัพย์ที่ได้รับการบริจาค	84.26	3

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ เรื่องกระบวนการการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ ในด้านการสรุปผลงานสอบบัญชีและการเสนอรายงานมากที่สุด รองลงมาคือด้านการเตรียมการและการวางแผนการสอบบัญชี และด้านการปฏิบัติงานสอบบัญชีน้อยที่สุด

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ เรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ในด้านการการจัดทำบัญชีมากที่สุด รองลงมา คือด้านลูกหนี้เงินกู้ ด้านสินทรัพย์ที่ได้รับการบริจาค ด้านเงินสดขาด/เกินบัญชี และด้านที่ดิน อาคาร อุปกรณ์น้อยที่สุด ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ระดับปัญหาในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมัน

ตารางที่ 45 ปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมัน

ปัญหา	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ปัญหา	ลำดับที่
1.การวางแผนการสอบบัญชี	3.66	มาก	
การรวบรวมข้อมูล	3.53	มาก	3
การวิเคราะห์เปรียบเทียบในเบื้องต้น	3.53	มาก	3
การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี	3.88	มาก	2
การทำความเข้าใจในระบบควบคุมภายใน	4.03	มาก	1
การจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม (Audit Plan)	3.51	มาก	4
การจัดทำแนวการสอบบัญชี (Audit Program)	3.49	มาก	5
2. เทคนิคและวิธีการตรวจสอบ	3.46	มาก	
เทคนิคการตรวจสอบ	3.37	กลาง	2
วิธีการตรวจสอบ	3.55	มาก	1
3. กระดาษทำการและรายงานการตรวจสอบ	3.11	กลาง	
กระดาษทำการ	2.87	กลาง	2
รายงานการตรวจสอบ	3.35	กลาง	1

ผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบปัญหาในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมัน ด้านการวางแผนการสอบบัญชีในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรก คือปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจในระบบควบคุมภายใน รองลงมา คือปัญหาเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี ปัญหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์เปรียบเทียบในเบื้องต้น และปัญหาเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม (Audit Plan) และ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำแนวการสอบบัญชี (Audit Program) ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบปัญหาในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมัน ด้านเทคนิคและวิธีการตรวจสอบในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรก คือปัญหาเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบ รองลงมาคือปัญหาเกี่ยวกับเทคนิคการตรวจสอบ

ผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบปัญหาในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมัน ด้านกระดาศทำการและรายงานการตรวจสอบในระดับปานกลาง โดยปัญหาอันดับแรก คือปัญหาเกี่ยวกับรายงานการตรวจสอบ รองลงมาคือปัญหาเกี่ยวกับกระดาศทำการ

ตารางที่ 46 ปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมัน จำแนกตามสาขาวิชา

ปัญหา	สาขาวิชา				ค่าเฉลี่ย (ระดับ)
	การบัญชี	บริหารธุรกิจ	การจัดการ ทั่วไป	อื่น ๆ	
	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	
1.การวางแผนการสอบบัญชี	3.66 (มาก)	3.56 (มาก)	3.62 (มาก)	3.95 (มาก)	3.66 (มาก)
การรวบรวมข้อมูล	3.63 (มาก)	3.25 (ปานกลาง)	3.46 (มาก)	3.58 (มาก)	3.53 (มาก)
การวิเคราะห์เปรียบเทียบในเบื้องต้น	3.51 (มาก)	3.33 (ปานกลาง)	3.52 (มาก)	3.92 (มาก)	3.53 (มาก)
การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี	3.74 (มาก)	3.67 (มาก)	4.08 (มาก)	4.11 (มาก)	3.88 (มาก)
การทำความเข้าใจในระบบควบคุมภายใน	3.89 (มาก)	4.00 (มาก)	4.15 (มาก)	4.42 (มากที่สุด)	4.03 มาก
การจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม (Audit Plan)	3.54 (มาก)	3.56 (มาก)	3.33 (ปานกลาง)	4.00 (มาก)	3.51 (มาก)
การจัดทำแนวการสอบบัญชี (Audit Program)	3.65 (มาก)	3.56 (มาก)	3.19 (ปานกลาง)	3.67 (มาก)	3.49 (มาก)
2. เทคนิคและวิธีการตรวจสอบ	3.47 (มาก)	3.56 (มาก)	3.30 (ปานกลาง)	3.89 (มาก)	3.46 (มาก)
เทคนิคการตรวจสอบ	3.41 (มาก)	3.24 (ปานกลาง)	3.24 (ปานกลาง)	3.71 (มาก)	3.37 (ปานกลาง)
วิธีการตรวจสอบ	3.52 (มาก)	3.89 (มาก)	3.36 (ปานกลาง)	4.07 (มาก)	3.55 (มาก)

ตารางที่ 46 ปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมัน จำแนกตามสาขาวิชา (ต่อ)

ปัญหา	สาขาวิชา				ค่าเฉลี่ย (ระดับ)
	การบัญชี	บริหารธุรกิจ	การจัดการ ทั่วไป	อื่น ๆ	
	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	
3. กระจายทำการและ รายงานการตรวจสอบ	3.23 (ปานกลาง)	2.97 (ปานกลาง)	2.88 (ปานกลาง)	3.52 (มาก)	3.11 (ปานกลาง)
กระจายทำการ	3.06 (ปานกลาง)	2.60 (ปานกลาง)	2.58 (ปานกลาง)	3.20 (ปานกลาง)	2.87 (ปานกลาง)
รายงานการตรวจสอบ	3.40 (ปานกลาง)	3.33 (ปานกลาง)	3.17 (ปานกลาง)	3.83 (มาก)	3.35 (ปานกลาง)
รวม	3.45 (มาก)	3.36 (ปานกลาง)	3.27 (ปานกลาง)	3.79 (มาก)	3.41 (มาก)

ปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมันด้านการวางแผนการสอบบัญชี ผู้ตอบแบบสอบถาม สาขาวิชา อื่น ๆ ประสบปัญหามากที่สุด โดยมีปัญหาสำคัญ 3 ลำดับแรก คือ ปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจในระบบควบคุมภายใน ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี และปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม (Audit Plan)

ปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมันด้านเทคนิคและวิธีการตรวจสอบ ผู้ตอบแบบสอบถาม สาขาวิชา อื่น ๆ ประสบปัญหามากที่สุด โดยมีปัญหาสำคัญ ลำดับแรก คือ ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบ และปัญหาเกี่ยวกับเทคนิคการตรวจสอบ ตามลำดับ

ปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมันด้านกระจายทำการและรายงานการตรวจสอบ ผู้ตอบแบบสอบถาม สาขาวิชา อื่น ๆ ประสบปัญหามากที่สุด โดยมีปัญหาสำคัญ ลำดับแรก คือ ปัญหาเกี่ยวกับรายงานการตรวจสอบ และปัญหาเกี่ยวกับกระจายทำการ ตามลำดับ

ตารางที่ 47 ปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมัน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน
เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ปัญหา	ประสบการณ์การทำงานเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์						ค่าเฉลี่ย (ระดับ)
	1-5ปี	6-10ปี	11-15ปี	16-20ปี	21-25ปี	> 25ปี	
	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	
1.การวางแผนการสอบบัญชี	3.46 (มาก)	3.54 (มาก)	3.52 (มาก)	3.87 (มาก)	3.63 (มาก)	3.83 (มาก)	3.66 (มาก)
การรวบรวมข้อมูล	3.50 (มาก)	3.38 (ปานกลาง)	3.44 (มาก)	3.68 (มาก)	3.69 (มาก)	3.42 (มาก)	3.53 (มาก)
การวิเคราะห์เปรียบเทียบในเบื้องต้น	3.00 (ปานกลาง)	3.25 (ปานกลาง)	3.25 (ปานกลาง)	4.04 (มาก)	3.59 (มาก)	3.67 (มาก)	3.53 (มาก)
การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี	4.00 (มาก)	3.38 (มาก)	3.89 (มาก)	4.14 (มาก)	3.79 (มาก)	3.83 (มาก)	3.88 (มาก)
การทำความเข้าใจในระบบควบคุมภายใน	2.75 (ปานกลาง)	3.94 (มาก)	4.14 (มาก)	4.21 (มากที่สุด)	3.84 (มาก)	4.83 (มากที่สุด)	4.03 (มาก)
การจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม (Audit Plan)	4.00 (มาก)	3.50 (มาก)	3.15 (ปานกลาง)	3.67 (มาก)	3.38 (ปานกลาง)	3.89 (มาก)	3.51 (มาก)
การจัดทำแนวการสอบบัญชี (Audit Program)	3.50 (มาก)	3.58 (มาก)	3.26 (ปานกลาง)	3.48 (มาก)	3.50 (มาก)	3.78 (มาก)	3.49 (มาก)
2. เทคนิคและวิธีการตรวจสอบ	2.71 (ปานกลาง)	3.69 (มาก)	3.06 (ปานกลาง)	3.53 (มาก)	3.68 (มาก)	3.77 (มาก)	3.46 (มาก)
เทคนิคการตรวจสอบ	2.36 (น้อย)	3.57 (มาก)	2.98 (ปานกลาง)	3.45 (มาก)	3.66 (มาก)	3.64 (มาก)	3.37 (ปานกลาง)
วิธีการตรวจสอบ	3.06 (ปานกลาง)	3.81 (มาก)	3.14 (ปานกลาง)	3.60 (มาก)	3.69 (มาก)	3.89 (มาก)	3.55 (มาก)
3. กระดาษทำการและรายงานการตรวจสอบ	3.46 (มาก)	3.30 (ปานกลาง)	2.70 (ปานกลาง)	3.24 (ปานกลาง)	3.05 (ปานกลาง)	3.42 (มาก)	3.11 (ปานกลาง)

ตารางที่ 47 ปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมัน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน
เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ (ต่อ)

ปัญหา	ประสบการณ์การทำงานเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์						ค่าเฉลี่ย (ระดับ)
	1-5ปี	6-10ปี	11-15ปี	16-20ปี	21-25ปี	> 25ปี	
	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	ค่าเฉลี่ย (ระดับ)	
กระดาษทำการ	3.30 (ปานกลาง)	2.85 (ปานกลาง)	2.49 (น้อย)	2.94 (ปานกลาง)	2.95 (ปานกลาง)	3.13 (ปานกลาง)	2.87 (ปานกลาง)
รายงานการตรวจสอบ	3.63 (มาก)	3.75 (มาก)	2.92 (ปานกลาง)	3.54 (มาก)	3.16 (ปานกลาง)	3.71 (มาก)	3.35 (ปานกลาง)
รวม	3.21 (ปานกลาง)	3.51 (มาก)	3.09 (ปานกลาง)	3.54 (มาก)	3.45 (มาก)	3.67 (มาก)	3.41 (มาก)

ปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมันด้านการวางแผนการสอบบัญชี ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีประสบการณ์การทำงานเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ 16- 20 ปี ประสบปัญหามากที่สุด โดยมีปัญหาสำคัญ 3 ลำดับแรก คือ ปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจในระบบควบคุมภายใน ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี และปัญหาเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี

ปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมันด้านเทคนิคและวิธีการตรวจสอบ ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีประสบการณ์การทำงานเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์มากกว่า 25 ปี ประสบปัญหามากที่สุด โดยมีปัญหาสำคัญ ลำดับแรก คือ ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบ และปัญหาเกี่ยวกับเทคนิคการตรวจสอบ ตามลำดับ

ปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมันด้านกระดาษทำการและรายงานการตรวจสอบ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ 1- 5 ปี ประสบปัญหามากที่สุด โดยมีปัญหาสำคัญ ลำดับแรก คือ ปัญหาเกี่ยวกับรายงานการตรวจสอบ และปัญหาเกี่ยวกับกระดาษทำการ ตามลำดับ

ตารางที่ 48 สรุประดับปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมัน

ปัญหา	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ปัญหา	ลำดับที่
1. การวางแผนการสอบบัญชี	3.66	มาก	1
2. เทคนิคและวิธีการตรวจสอบ	3.46	มาก	2
3. กระดาษทำการและรายงานการตรวจสอบ	3.11	กลาง	3

ด้านการวางแผนการสอบบัญชี

ผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบปัญหาในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมัน ด้านการวางแผนการสอบบัญชีในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรก คือปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจในระบบควบคุมภายใน รองลงมา คือปัญหาเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชี ปัญหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์เปรียบเทียบในเบื้องต้น และปัญหาเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอบบัญชีโดยรวม (Audit Plan) และ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำแนวการสอบบัญชี (Audit Program) ตามลำดับ

ด้านเทคนิคและวิธีการตรวจสอบ

ผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบปัญหาในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมัน ด้านเทคนิคและวิธีการตรวจสอบในระดับมาก โดยปัญหาอันดับแรก คือปัญหาเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบ รองลงมาคือปัญหาเกี่ยวกับเทคนิคการตรวจสอบ

ด้านกระดาษทำการและรายงานการตรวจสอบ

ผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบปัญหาในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่จำหน่ายน้ำมัน ด้านกระดาษทำการและรายงานการตรวจสอบในระดับปานกลาง โดยปัญหาอันดับแรก คือปัญหาเกี่ยวกับรายงานการตรวจสอบ รองลงมาคือปัญหาเกี่ยวกับกระดาษทำการ

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาถึงปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ ด้านธุรกิจจำหน่ายน้ำมันในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 พบว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ประสบปัญหาด้านการวางแผนการสอบบัญชีในระดับมาก รองลงมาคือปัญหาด้านเทคนิคและวิธีการตรวจสอบ และอันดับสุดท้ายคือ ปัญหาด้านกระดาษทำการและรายงานการตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ในส่วนที่ 2 ที่ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความรู้ความเข้าใจเรื่องกระบวนการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ในด้านการสรุปผลงานสอบบัญชีและการเสนอรายงานมากที่สุด

โดยปัญหาสำคัญด้านการวางแผนการสอบบัญชีได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจในระบบควบคุมภายใน โดยปัญหาย่อย อันดับแรก คือปัญหาเรื่อง สหกรณ์ไม่มีการควบคุมทางการบัญชี เช่น การป้องกันและรักษาสินทรัพย์ และจัดบันทึกทางการบัญชี ของผู้จำหน่ายน้ำมัน / ถังน้ำมัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ว่าบางสหกรณ์ไม่มีการตรวจนับปริมาณน้ำมันที่มีอยู่จริงเปรียบเทียบกับทะเบียนคูน้ำมันหรือเอกสารที่แสดงมิเตอร์จำหน่าย อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งถือว่าไม่มีการควบคุมทางการบัญชีของสินค้าคงเหลือที่เหมาะสม

ปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ ด้านธุรกิจจำหน่ายน้ำมันในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 เมื่อจำแนกตามสาขาวิชา พบว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ประสบปัญหาด้านการวางแผนการสอบบัญชีในระดับมาก รองลงมาคือปัญหาด้านเทคนิคและวิธีการตรวจสอบ และอันดับสุดท้าย คือ ปัญหาด้านกระดาษทำการและรายงานการตรวจสอบ โดยผู้ตอบแบบสอบถาม สาขาอื่นๆ ประสบปัญหามากที่สุด โดยปัญหาสำคัญด้านการวางแผนการสอบบัญชีได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจในระบบควบคุมภายใน โดยปัญหาย่อยอันดับแรก คือ ปัญหาสหกรณ์ไม่มีการควบคุมทางการบริหาร เช่น ไม่มีแผนการจัดโครงสร้างขั้นตอน วิธีการ หน้าที่ ความรับผิดชอบ เกี่ยวกับรายการน้ำมันที่เกิดขึ้น และปัญหาสหกรณ์ไม่มีการควบคุมทางการบัญชี เช่น การป้องกันและรักษา สินทรัพย์ และจัดบันทึกทางการบัญชีของผู้จำหน่ายน้ำมัน / ถังน้ำมัน

ปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ ด้านธุรกิจจำหน่ายน้ำมันในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พบว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ประสบปัญหาด้านปัญหาด้านการวางแผนการสอบบัญชีในระดับมาก รองลงมาคือปัญหาด้านเทคนิคและวิธีการตรวจสอบ และอันดับสุดท้าย คือ ปัญหาด้านกระดาษทำการและ รายงานการตรวจสอบ ตรวจสอบ โดยผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 25 ปี ประสบปัญหามากที่สุด โดยปัญหาสำคัญด้านการวางแผนการสอบบัญชีได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจในระบบควบคุมภายใน โดยปัญหาย่อยอันดับแรก คือ ปัญหาสหกรณ์ไม่มีการควบคุมทางการบัญชี เช่น การป้องกันและรักษาสินทรัพย์ และจัดบันทึกทางการบัญชี ของผู้จำหน่าย

น้ำมัน / ถังน้ำมัน และปัญหาสหกรณ์ไม่มีการกำหนดระเบียบ/ ข้อบังคับของ สหกรณ์เกี่ยวกับการจำหน่ายน้ำมัน

ข้อค้นพบจากการศึกษา

จากการศึกษาถึงปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ ด้านธุรกิจจำหน่ายน้ำมันในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 พบว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ประสบปัญหาด้านการวางแผนการสอบบัญชีในระดับมากที่สุด โดยปัญหาสำคัญได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจในระบบควบคุมภายใน รองลงมาคือปัญหาด้านเทคนิคและวิธีการตรวจสอบ โดยปัญหาสำคัญได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบ และอันดับสุดท้าย คือ ปัญหาด้านกระดาษทำการและรายงานการตรวจสอบ โดยปัญหาสำคัญได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับรายงานการตรวจสอบ

ปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ ด้านธุรกิจจำหน่ายน้ำมันในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 เมื่อจำแนกตามสาขาวิชา ผลสรุปโดยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม สาขาวิชา อื่น ๆ ประสบปัญหามากที่สุด ทั้งปัญหาด้านการวางแผนการสอบบัญชี ปัญหาด้านเทคนิคและวิธีการตรวจสอบ ปัญหาด้านกระดาษทำการและรายงานการตรวจสอบ โดยปัญหาอันดับแรกคือ ปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจในระบบควบคุมภายใน

ปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ ด้านธุรกิจจำหน่ายน้ำมันในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ผลสรุปโดยรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์มากกว่า 25 ปี ประสบปัญหามากที่สุด ทั้งปัญหาด้านการวางแผนการสอบบัญชี ปัญหาด้านเทคนิคและวิธีการตรวจสอบ ปัญหาด้านกระดาษทำการและรายงานการตรวจสอบ โดยปัญหาอันดับแรกคือ ปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจในระบบควบคุมภายใน

จากผลการศึกษาดังกล่าว พบว่าปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ ด้านธุรกิจจำหน่ายน้ำมันในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 เมื่อประมวลในภาพรวม พบว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ประสบปัญหาด้านการวางแผนการสอบบัญชีในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจในระบบควบคุมภายใน และเมื่อพิจารณาปัญหาโดยจำแนกตามสาขาวิชา และระยะเวลาประสบการณ์การทำงานเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พบว่าปัญหาที่สำคัญได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจในระบบควบคุมภายใน เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน ดังเช่น ธุรกิจจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงนี้ และยังคงเกี่ยวข้องกับ ระเบียบ หน่วยงานอื่นๆ อาทิ กรมสรรพากร เป็นต้น ทางกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรมีการจัดอบรม หรือ คำนะนำความรู้ให้แก่ผู้สอบบัญชีและผู้เกี่ยวข้องให้ทั่วถึง เพื่อเพิ่มความรู้ในการตรวจสอบบัญชีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการอบรมเพิ่มพูนความรู้เพื่อช่วยในการกำกับดูแลสหกรณ์ให้ปฏิบัติทางบัญชีได้ถูกต้องและเกิดการควบคุมภายในที่ดี โดยอาจประสานงานกับทางกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เช่น จัดอบรมความรู้ด้านการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม วิธีปฏิบัติทางบัญชีรวมถึงการจัดทำเอกสารรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือออกเป็นคู่มือ หรือแนวทางปฏิบัติเฉพาะด้าน
3. ระบบควบคุมภายในของสหกรณ์เป็นสิ่งสำคัญ ที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีเพื่อวางแผนการสอบบัญชีซึ่งเป็นขั้นตอนแรกในกระบวนการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ควรแนะนำให้สหกรณ์มีการควบคุมภายในที่ดีในทุกกระบวนการและในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานทั้งในด้านการควบคุมทางบัญชีและ การควบคุมทางการบริหาร และเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ

ขอบเขตและข้อจำกัดในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ ด้านธุรกิจจำหน่ายน้ำมันในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 โดยศึกษาเฉพาะผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 ซึ่งครอบคลุม เพียง 6 จังหวัดภาคเหนือตอนบน คือ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา และแม่ฮ่องสอน เท่านั้น จึงอาจเป็นการจำกัดขอบเขตของสหกรณ์ที่มีธุรกิจจำหน่ายน้ำมัน จึงเป็นที่น่าสนใจมากหากมีการขยายผลการศึกษาไปยังจังหวัดอื่นที่มีสหกรณ์เป้าหมายที่ประกอบธุรกิจด้านจำหน่ายน้ำมัน เช่นอาจศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างด้วย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารoundต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาในการสอบบัญชีสหกรณ์ ด้านธุรกิจจำหน่ายน้ำมันในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 โดยศึกษาเฉพาะด้านผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 เพียงด้านเดียว ดังนั้นอาจศึกษาเพิ่มเติมในด้านของสหกรณ์ผู้รับการตรวจสอบบัญชีด้วย เพื่อเป็นการรับข้อมูลปัญหาทั้งสองทางคือหน่วยตรวจและหน่วยรับตรวจเพื่อสามารถศึกษาปัญหาได้ครบถ้วน หลากหลายยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ต่อไป